

مهر آموزشگاه		بسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی معاونت اداره کل و مدیریت آموزش و پرورش شهرستان مهاباد		دبیرستان: نمونه دولتی محمد تقی جعفری	
تاریخ برگزاری: ۹۹/۱۰/۲۴		پایه: دهم	نام درس: فارسی ۱	نام و نام خانوادگی:	
تعداد سوالات: ۱۷		تعداد صفحه: ۲	مدت پاسخگویی: ۶۰ دقیقه	ساعت شروع آزمون: ۸	
بارم	سوال				ردیف
الف. قلمرو زبانی (۸ نمره)					
۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید الف) هر که داد از خویشتن بدهد، از داور <u>مستغنی</u> باشد () ب) ای مفتخر به <u>طالع</u> مسعود خویشتن () پ) در <u>حُضیض</u> هم می توان عزیز بود () ت) از یال و <u>غارب</u> به زیر آمد. ()				۱
۱	نقش دستوری کلمات مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید. « چو گفتمش که <u>دل</u> م را نگاه دار چه گفت ز <u>دست</u> بنده چه خیزد <u>خدا</u> نگه دارد»				۲
۱	در هر عبارت املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) در کرامت و (فراق - فراغ) به پارس رسیدیم. ب) (صبا، سبا) بر آن سر زلف ار دل مرا بینی. پ) پادشاه عالم، خبر از حسن (سیرت، صیرت) او داد. ت) خونت با خون بهایت حقیقت در یک (تراز - طراز) ایستاد.				۳
۱	در میان واژگان زیر دو واژه دو تلفظی و دو واژه ممال وجود دارد، آن‌ها را مشخص کنید. سودجود - رکاب - نگارین - زندگان - استوار - زندان - سلیح				۴
۱	در عبارت زیر انواع (واو) را مشخص کنید. « خسرو همچنان می خواند و مدیر از پشت در گوش می داد و لذت می برد که خود، مردی ادیب و صاحب‌دل بود»				۵
۱	در بیت زیر نمونه ای از جهش ضمیر و نقش آن را مشخص کنید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد				۶
۱	در عبارت «شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحر در کنار بیشه ای خفته» کدام جزء از جمله حذف شده است؟ به چه قرینه‌ای؟				۷
۱	معانی قدیم و جدید واژه «شوخ» را با توجه به عبارت زیر بنویسید. ما را دمکی زیادت تر در گرمابه بگذارد که شوخ از خود باز کنم.				۸
ب. قلمرو ادبی (۵ نمره)					
۱/۵	در ابیات زیر یک آرایه برجسته بیابید. الف) بوی دهن تو از چمن می‌شنوم ب) در مملکت چو غرّش شیران گذشت پ) در ختان به احترام تو قیام کرده اند. رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم هم عوعو سگان شما نیز بگذرد				۹

۲	با توجه به ابیات زیر به سوالات خواسته شده جواب دهید. هم رونق زمان شما نیز بگذرد بر دولت آشیان شما نیز بگذرد بر حلق و دهان شما نیز بگذرد هم ———— برگ بر جهان شما نیز بگذرد وین بوم محنت از پی آن که کند خراب آب اجل که هست گلو گیر عام و خاص الف) در بیت اول کلمات قافیه و ردیف را مشخص کنید. ب) در ترکیب "بوم محنت" کدام آرایه ادبی وجود دارد؟ پ) آرایه‌های موجود در بیت سوم را بیابید.	۱۰
۱/۵	در عبارت زیر واژگان مسجع را بیابید. «برادران یوسف چون او را زیادت نعمت دیدند، و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند.»	۱۱
پ. قلمرو فکری (۸ نمره)		
۳	معنی و مفهوم هر یک از عبارات ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) در بن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری ب) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد پ) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد. ت) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد	۱۲
۱/۵	عبارات زیر را به نثر امروزی بنویسید . الف) تا عالمیان بدانند که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید. ب) این مرد پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.	۱۳
۱/۵	در بیت زیر، مقصود از «رمه»، «چوپان گرگ طبع» و «گرگی شبان» چیست؟ «ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد»	۱۴
۱/۵	بیت «ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد» با کدام یک از موارد زیر تناسب معنایی دارد؟ الف) «کل نفس ذائقة الموت». ب) «الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ».	۱۵
۱	با توجه به عبارت «زنگ نقاشی دلخواه و روان بود. خشکی نداشت. به جد گرفته نمی‌شد. معلم صورتک نداشت» کلاس نقاشی و معلم آن چه ویژگی‌هایی داشتند؟	۱۶
۱/۵	چرا نویسنده متن «جمال و کمال» معتقد است که «مثل قرآن ، مثل آب روان است»؟	۱۷
۲۰	پیروز و سربلند باشید - آرمکان	